

2024-04-16

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS-2024-00178

Medborgarförslag – Situationen i Palestina och Israel

Inkom den 1 februari 2024

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Kommunstyrelsen avslår förslagen i medborgarförslaget då konflikten mellan Palestina och Israel utgör en utrikespolitisk angelägenhet som staten ansvarar för.

Medborgarförslaget är därmed färdigbehandlat.

Sammanfattning av ärendet

I medborgarförslaget föreslås att Nacka kommun tydligt tar ställning för omedelbart permanent eldupphör och ökad humanitär hjälp i Gaza, och för att rättsprocessen kring folkmord mot Israel i ICJ (FN:s internationella domstol) samt processer kring andra krigsbrott i ICJ och ICC (FN:s internationella brottmålsdomstol) måste ske utan ett pågående krig och utföras av oberoende bedömare oavsett vem som är part i målen. Det föreslås även att Nacka kommun flaggar med en flagga med texten 'eldupphör nu' alt. 'ceasefire now' utanför kommunhuset tills kriget är över.

Utifrån utredningen av medborgarförslaget kan konstateras att en kommun inte ska ha hand om sådana uppgifter som annan offentlig aktör ska ha hand om. Denna princip, som regleras i 2 kap. 2 § kommunallagen, skapar en ram för vilka uppgifter en kommun får utföra. Försvars- och utrikespolitik utgör uppgifter som det enbart ankommer på staten att hantera och bedriva¹. Kommuner ska istället arbeta på uppdrag av sina invånare och gentemot dessa rikta resurserna. Utifrån denna aspekt föreslås att medborgarförslaget avslås.

Förslagen i medborgarförslaget

I medborgarförslaget föreslås att Nacka kommun tydligt tar ställning för omedelbart permanent eldupphör och ökad humanitär hjälp i Gaza, och för att rättsprocessen kring folkmord mot Israel i ICJ samt processer kring andra krigsbrott i ICJ och ICC måste ske utan ett pågående krig och utföras av oberoende bedömare oavsett vem som är part i

¹ RÅ 1969 ref. 52, RÅ 1990 ref. 9 och RÅ 2003 ref. 98

målen. Det föreslås även att Nacka kommun flaggar med en flagga med texten 'eldupphör nu' alt. 'ceasefire now' utanför kommunhuset tills kriget är över.

Beredning av motionen

Juridik- och kanslistaben har utrett medborgarförslaget.

Juridik- och kanslistabens utredning och bedömning

Förslag om ställningstagande för omedelbart permanent eldupphör och ökad humanitär hjälp i Gaza, och för att rättsprocessen kring folkmord mot Israel i ICJ samt processer kring andra krigsbrott i ICJ och ICC måste ske utan ett pågående krig och utföras av oberoende bedömare oavsett vem som är part i målen

Stridigheterna mellan Israel och Hamas har pågått sedan terroristgruppen Hamas attackerade den 7 oktober på civila män, kvinnor och barn i Israel, där fler än 1200 människor dödade och över 200 civila, inklusive barn och äldre, togs som gisslan och fördes till Gaza. Den svenska regeringen har utifrån den våldsamma konflikten gjort ställningstaganden vilket framgår av regeringens hemsida². Utifrån ställningstagandet framgår även hur staten bland annat via humanitärt bistånd stöttar behovande i området samt hur civila ska skyddas.

En kommun ska inte ha hand om sådana uppgifter som annan offentlig aktör ska ha hand om. Denna princip, som regleras i 2 kap. 2 § kommunallagen, skapar en ram för vilka uppgifter en kommun får utföra. Försvars- och utrikespolitik utgör uppgifter som det enbart ankommer på staten att hantera och bedriva³. Kommuner ska istället arbeta på uppdrag av sina invånare och gentemot dessa rikta resurserna. Utifrån denna aspekt föreslås att kommunen inte gör ett formellt ställningstagande i konflikten mellan Palestina och Israel.

Förslag om att kommunen flaggar med en flagga med texten 'eldupphör nu' alternativt 'ceasefire now' utanför kommunhuset tills kriget är över

Utifrån ovanstående redogörelse framgår att kommuner inte ska bedriva utrikespolitik. Detta medför att kommunen är restriktiv med flaggning utanför stadshuset.

Särskild flaggning har skett med Europeiska flaggan under tiden Sverige innehade ordförandeskapet i Europeiska unionens råd under 2023. Just nu pågår även särskild flaggning med ukrainska flaggan (KFKS 2022/186) för att visa stöd för det ukrainska folket då Ryssland den 24 januari 2022 inledde en invasion av Ukraina.

Vad gäller konflikten mellan Israel och Palestina kan det konstateras att konflikten är infekterad och många människor lider på båda sidor. Regeringen har gjort ett

² [Sveriges ställningstaganden i konflikten mellan Israel och Hamas - Regeringen.se](https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2023/01/sveriges-stallningstaganden-i-konflikten-mellan-israel-och-hamas)

³ RÅ 1969 ref. 52, RÅ 1990 ref. 9 och RÅ 2003 ref. 98

ställningstagande av vilket framgår att folkrätten gäller alla och alltid och att båda sidor måste respektera den humanitära rätten. Det innebär bland annat att direkta attacker mot civila och civil egendom inte är tillåtna. Principer om åtskillnad mellan militära mål och civila objekt, proportionalitet och försiktighet måste alltid tillämpas. Mer om detta finns att läsa på regeringens hemsida⁴.

Juridik- och kanslistaben bedömer att kommunen fortsatt ska vara mycket restriktiv med flaggning då det gäller utrikespolitiska angelägenheter. Av detta skäl bör ingen officiell flaggning ske på så sätt som föreslås i medborgarförslaget. Detta inte minst då konflikten mellan Israel och Palestina är komplex och då krigsbrott kan komma att utredas både för Israel och Palestina.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut medför inga ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Förslaget till beslut medför inga konsekvenser för barn. Utifrån regeringens ställningstagande i konflikten framgår däremot vikten av att civila skyddas (däribland barn och unga) samt vikten av humanitär hjälp.

Handlingar i ärendet

Tjänsteskrivelse den 16 april 2024

1. Medborgarförslaget

Christopher Arontaus
Kanslichef/tf stadsjurist
Juridik- och kanslistaben

Anneli Sagnérius
Kommunjurist
Juridik- och kanslistaben

⁴ [Sveriges ställningstaganden i konflikten mellan Israel och Hamas - Regeringen.se](#)